

ЗАКОН О АМНЕСТИЈИ

Члан 1.

Ослобађају се од извршења 25% изречене казне затвора лица правноснажно осуђена за кривична дела која су прописана законима Републике Србије или су била прописана законима који су престали да важе, а која се на дан ступања на снагу овог закона налазе на издржавању казне затвора у Републици Србији или још нису ступила на издржавање казне затвора или чији премештај је ради издржавања те казне извршен у иностранство.

Лица која су на дан ступања на снагу овог закона први пут правноснажно осуђена на казну затвора до три месеца ослобађају се од извршења казне затвора у целини, а лица која су на дан ступања на снагу овог закона први пут правноснажно осуђена на казну затвора од три до шест месеци ослобађају се од извршења 50% изречене казне затвора.

Члан 2.

Амнестији не подлежу лица правноснажно осуђена:

- на казну затвора од 30 до 40 година;
- за кривична дела против човечности и других добара заштићених међународним правом (чл. 370. до 393), кривична дела против полне слободе (чл. 178. до 185б), кривично дело насиље у породици (члан 194. ст. 2. до 4), кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога (члан 246. став 4), кривична дела против уставног уређења и безбедности Републике Србије (чл. 305. до 321), кривично дело примање мита (члан 367) и кривично дело давање мита (члан 368), прописана Кривичним закоником („Службени гласник РС”, бр. 85/05, 88/05 – исправка, 107/05 – исправка, 72/09 и 111/09), односно другим законима који су престали да важе;
- од стране надлежних судова, односно њихових посебних одељења, у поступцима вођеним у складу са надлежношћу одређеном Законом о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других тешких кривичних дела („Службени гласник РС”, бр. 42/02, 27/03, 39/03, 60/03, 67/03 – УС, 29/04, 58/04 – др. закон, 45/05, 61/05, 72/09, 72/11 – др. закон и 101/11 – др. закон).

Амнестији не подлежу ни лица која су до ступања на снагу овога закона више од три пута правноснажно осуђена на безусловну казну затвора, а није извршено брисање осуде или не постоје услови за брисање неке од три осуде.

Лица из ст. 1. и 2. овог члана која су на дан ступања на снагу овог закона навршила 70 година живота, ослобађају се од извршења 25% изречене казне.

Члан 3.

Правноснажно осуђена лица којима је изречена јединствена казна затвора ослобађају се од извршења јединствене казне за 25% претходно утврђене појединачне казне за кривична дела обухваћена овом амнестијом.

Члан 4.

Амнестији не подлежу правноснажно осуђена лица за која је до дана ступања на снагу овог закона наређено издавање потернице због нејављања на издржавање казне затвора или због бекства са издржавања казне затвора.

Суд, односно управник завода за извршење кривичних санкција који је наложио издавање потернице, дужан је да о томе у року од три дана од дана ступања на снагу овог закона писмено обавести суд који је надлежан за примену амнестије.

Члан 5.

Амнестији не подлежу ни лица која се на дан ступања на снагу овог закона налазе на издржавању казне затвора по пресуди за кривично дело у вези са којом је надлежни суд донео одлуку о смањењу казне затвора по раније важећим законима о амнестији.

Члан 6.

Решење о примени амнестије доноси суд који је судио у првом степену, по службеној дужности или на захтев јавног тужиоца, осуђеног или лица које, у складу са законом којим се уређује кривични поступак, може поднети жалбу на пресуду у корист оптуженог.

Суд ће решењем утврдити део казне од чијег је извршења осуђени ослобођен и одредити остатак казне који ће се извршити.

Ако се услед примене амнестије осуђени има отпустити са издржавања казне затвора, суд ће истим решењем одлучити и о отпуштању.

Решење из става 3. овог члана доставља се без одлагања заводу за извршење кривичних санкција.

Решење о примени амнестије које је донето према лицу чији премештај ради издржавања казне затвора је извршен у иностранство, без одлагања се доставља министарству надлежном за послове правосуђа ради спровођења поступка у складу са законом којим се уређује међународна правна помоћ у кривичним стварима.

Члан 7.

Ако осуђени издржава казну затвора, управник завода за извршење кривичних санкција дужан је да у року од 24 часа од дана ступања на снагу овог закона писмено обавести суд који је судио у првом степену да осуђени подлеже амнестији, као и о датумима почетка извршења и истека казне. Ако осуђени издржава казну у иностранству, обавештење суду доставља министарство надлежно за послове правосуђа.

Суд ће по службеној дужности, у року од три дана од дана пријема обавештења из става 1. овог члана, донети решење о примени амнестије.

За осуђеног који није ступио на издржавање казне, решење о примени амнестије суд ће донети у року од три дана од дана пријема захтева.

Члан 8.

Против решења о примени амнестије јавни тужилац, осуђени и лице које у корист оптуженог може изјавити жалбу против пресуде, могу изјавити жалбу апелационом суду, у року од три дана од дана пријема решења.

Апелациони суд доноси одлуку по жалби у року од три дана од дана пријема списка.

Жалба задржава извршење решења.

Члан 9.

На поступак примене амнестије сходно се примењују одредбе закона којим се уређује кривични поступак, ако овим законом није другачије одређено.

Члан 10.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о амнестији је члан 97. тачка 2. Устава Републике Србије према коме Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, амнестију за кривична дела и члан 99. став 1. тачка 12. Устава Републике Србије, према коме Народна скупштина даје амнестију за кривична дела.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Амнестија представља институт који је у кривичном праву опште усвојен и који предвиђају сва савремена кривична законодавства. По својој правној природи, амнестија је акт политичке воље највиших органа државне власти. Тако и Кривични законик прописује да се лицима која су обухваћена амнестијом може, између осталог, дати делимично или потпуно ослобођење од извршења казне. Законом о амнестији мења се положај осуђених лица из разлога што су се измениле друштвене, економске и политичке прилике.

Имајући у виду да су у последње време усвојена нова законска решења којима су прихваћени међународни стандарди у области извршења кривичних санкција, предлаже се доношење Закона о амнестији којим ће одређена група осуђених лица бити делимично или потпуно ослобођена од извршења правноснажно изречене казне затвора.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Закона предлаже се ослобађање од извршења 25% од изречене казне затвора лицима која су правноснажно осуђена за кривична дела прописана законима Републике Србије или су била прописана законима који су престали да важе (став 1). Ставом 2. је утврђено потпуно ослобађање од извршења казне затвора за лица која су на дан ступања на снагу овог закона први пут правноснажно осуђена на казну затвора у трајању до три месеца, а за лица којима је на дан ступања на снагу закона изречена казна затвора у трајању од три до шест месеци, казна затвора се умањује за 50%.

Члан 2. Закона предвиђа изузимање од амнестије. Од амнестије су изузета лица која су осуђена за најтеже облике тешких кривичних дела казном затвора од 30 до 40 година, за кривична дела против човечности и других добара заштићених међународним правом, кривична дела против полне слободе, за теже облике кривичног дела насилје у породици, тежи облик кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога, кривична дела против уставног уређења и безбедности Републике Србије и кривична дела давања и примања мита, као и за кривична дела са елементом организованог криминала. Амнестији не подлежу ни лица која су више од три пута правноснажно осуђивана на безусловну казну затвора, а није извршено брисање осуде или не постоје услови за брисање неке од три осуде. Овај изузетак се не односи на осуђена лица која су навршила 70 година живота.

Чланом 3. Закона уређује се примена амнестије на лица којима је изречена јединствена казна затвора за кривична дела учињена у стицају.

Члан 4. Закона прописује да се амнестија не односи на лица за која је наређено издавање потернице због нејављања на издржавање казне или бекства, а чланом 5. се утврђује да се ова амнестија не односи на лица која издржавају казну затвора по пресудама за кривична дела по којима је донета одлука о смањењу казне затвора по раније важећим законима о амнестији.

У чл. 6. до 9. Закона прописан је поступак за доношење решења о примени амнестије, а као надлежни суд одређен је суд који је судио у првом степену. Жалба на решење о примени амнестије подноси се апелационом суду. Законом је предвиђено да се у поступку амнестије сходно примењује Законик о кривичном поступку.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна финансијска средства у буџету Републике Србије.

Овим законом ће бити обухваћено око 3600 од укупно 8000 осуђених лица. У овом тренутку било би отпуштено око 1100 осуђених лица. Тренутни ефекат ступања на снагу овог закона би био око 200.000 затворских дана, односно смањење буџетских трошкова за око 127.000.000 динара. Укупан дугорочни финансијски ефекат износи смањење буџетских трошкова за око 800.000.000 динара, односно за око 1.150.000 затворских дана.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се доношење закона по хитном поступку, будући да би његово недоношење по хитном поступку могло да изазове штетне последице по рад државних органа.